

Tina de Santamaria

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Mas Santamaria. 08610 AVIÀ

Coordenades:

Latitud: 42.073602963283
Longitud: 1.8350279409501
UTM Est (X): 403631
UTM Nord (Y): 4658605

Classificació

Número de fitxa: 08011 - 184
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Modern
Estat de conservació: Dolent
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: BPU. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Accés: Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00104
Fitxes associades:
[Santamaria](#)
Autoria de la fitxa: María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dl., 11/04/2005 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía. OPC
Data de la darrera revisió: dv., 13/06/2025 - 13:31

Descripció

La tina es troba al costat del camí que porta de Santamaria a ca l'Escolà, a l'esquerra, aprofitant una roca que proporciona un desnivell al terreny. Era una tina d'uns 2 metres de diàmetre i d'un sol recipient. La boca va ser reforçada tardanament amb un petit mur de maons. Actualment està plena de terra per evitar perills. Durant molt temps els pagesos de Santamaria la utilitzaven per guardar el gra o la palla.

Observacions:

La informació de l'existència d'aquesta tina va ser facilitada pel propietari de la masia Santamaria l'any 1995.

Història

La tina era un element imprescindible per l'elaboració del vi. A la tina es tirava el most que sortia un cop xafat el raïm amb les premses; aquí fermentava fins a convertir-se en vi. Generalment les tines es feien en llocs amb desnivell per tal de que a sota es pogués obrir un forat, la caixa, pel qual es retirava el vi que després es guardava en botes. La diferència d'alçada permetia abocar el most per dalt amb comoditat i recollir el vi per baix. Les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana (RIU, 1989), mentre que les folrades amb cairons envernissats es feien a partir del segle XVII (BALLBÉ, 1993). Les excavades a la roca eren tines amb un, dos o tres recipients: un recipient era la tina, i els altres eren el follador on es trepitjava el raïm per després abocar-lo a la tina. La tina tenia un broc per on sortia el vi situat a la part baixa, i generalment un altre recipient a baix, més petit, en el que s'abocava el vi per després guardar-ho en una bota. Segons informació oral sembla que en aquesta tina es guardaven els aglans pels porcs. La documentació que es conserva de Vilanova (AB) i de cal Mas d'Avià (AM) ens documenta el cultiu de vinya al territori d'Avià des del segle XIV, així com les troballes de bases de premsa de biga al territori avianès. Possiblement aquesta tina seria propietat d'algun senyor o pagès important, ja que s'han trobat pocs paral·lels a Avià d'aquesta època: Terradelles, Obiols i a Avià (bassa de cal Titó), així com a llocs propers al Berguedà: a la casa Farreres d'Olvan i a la Rompuda de Berga. La casa Santamaria, situada al costat de l'església de Santa Maria d'Avià, depenia del monestir de Sant Llorenç prop Bagà des del moment de la seva dotació l'any 982: "Et in Avizano ecclesiam Sanctae Marie et masos V et terras et vineas, cum suas decimas et primitias" (Pergamí nº 1110, AM). Al 1722 va passar a dependre de l'ordre militar de Sant Joan de Jerusalem (Hospitalers) que adquiriren els dominis de Sant Llorenç (FRAGO, 1985) i al 1758 depenia del monestir de Ripoll. El cognom Santamaria amb seguretat es va agafar del nom de la casa que es deia així per la proximitat de l'església.

Bibliografia

AAVV. Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol. 9. Ed. Enciclopèdia Catalana, 1994. Pàg.236-238.

CAPSADA, J. I VALL-LAMORA, R. (1990). Masies d'Avià. L'Erol, núm. 31, pàgs. 14-16. Àmbit de Recerques del Berguedà.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2021) "Vestigis del cultiu tradicional de vinya a Avià". *El Ressò* núm. 74. Juliol 2021. Ajuntament d'Avià. P. 10-11.

FRAGO, Mª P. (1985) Els Hospitalers al Berguedà: l'església de Sant Joan de Berga (1220-1378). Tesi de Llicenciatura Universitat de Barcelona. Còpia mecanografiada a la Biblioteca de Berga.

IGLÉSIAS, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona.

IGLÉSIAS, J. (1991). Fogatge de 1497, Estudi i transcripció. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Barcelona.

RIQUER, M. de (1971). Guillem de Berguedà. Vol. II, Edición crítica, notas y glosario. Abadía de Poblet. Pàgs. 94-95.

Capbreu del Monestir de Santa Maria de Ripoll 1758-1759, ACA (Arxiu Corona d'Aragó), notaries, Berga/vària, vol.19.

Corominas, Camp, Jaume; Corominas Camp, Ramon (2017) Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Centre d'Estudis del Bages i Àmbit de Recerques del Berguedà. P. 178-179.

